

Veřejná správa ve školství, reforma školství

Hlavní princip reformy VS ve školství- demokratizace- zabezpečována

hlavně:

- decentralizací = přesun kompetencí z centrální úrovně státní správy na úroveň územních a obecních samospráv,
- participací = spoluúčast subjektů zainteresovaných na vzdělávání na spolurozhodování na jednotlivých stupních řízení a správy školství.

Fáze reformy

- Přejechod „státních“ škol a školských zřízení do krajské působnosti
- Zánik školských úřadů
- Nový model financování regionálního školství (finanční zabezpečení škol a školských zařízení přešlo do kompetence krajských a okresních úřadů – dříve školské úřady)

Změna výkonu státní správy a samosprávy

Reforma veřejné správy se přímo nedotýká obsahu vzdělání a výchovy, ale zásadním způsobem mění výkon státní správy a samosprávy ve školství, majetkoprávní vztahy a způsob financování.

Státní správu v školství zabezpečuje:

- ředitel školy (předškolního nebo školního zařízení)
- obce s rozšířenou působností
- krajské úřady
- Česká školní inspekce
- MŠMT
- jiné ústřední orgány státní správy

Ředitel

- zabezpečuje přímé řízení školy
- jmenuje a odvolává svého zástupce

Zodpovídá za:

- plnění učebních plánů a osnov
- odbornou a pedagogickou úroveň výchovně-vzdělávací práce školy
- efektivní využívání svěřených hospodářských prostředků
- vytváření podmínek pro činnost rady školy, pro výkon školské inspekce
- kontroluje práci pedagogických a ostatních pracovníků školy a studijní výsledky žáků

- administrativní povinnosti: zodpovídá za vypracování výroční zprávy o činnosti a výroční zprávy o hospodaření školy, které předkládá radě školy

rozhoduje o:

- odkladu anebo dodatečném odložení povinné školní docházky
- přijetí ke studiu na SŠ, speciálních SŠ a SOU
- přerušení studia
- přiznání a odejmutí stipendia
- podmíněčném vyloučení ze studia
- o žádosti žáka o změně studijního anebo učebního odboru

Obce s rozšířenou působností

- zpracovávají návrh rozpočtu
- zpracovávají a předkládají rozbor hospodaření pro zúčtování prostředků SR poskytovaných KÚ
- zabezpečuje podklady pro sumarizaci účetní závěrky a účetních a finančních výkazů
- shromažďují a zpracovávají data z dokumentací a evidencí

Vedoucí útvaru OÚ, který je odpovědný za výkon státní správy v oblasti školství, mládeže a tělovýchovy je jmenován a odvoláván obcí se souhlasem KÚ

Krajský úřad v přenesené působnosti

- zpracovává a každé 2 roky upřesňuje a zveřejňuje dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje výchovně-vzdělávací soustavy v kraji
- zpracovává a každoročně zveřejňuje výroční zprávu o stavu koncepce a rozvoje sítě škol a o stavu a rozvoji výchovně-vzdělávací soustavy v kraji
- přijímá opatření na základě výsledků školní inspekce
- rozhoduje o osvobození žáka od povinné školní docházky
- rozhoduje o odvolání proti rozhodnutí ředitele školy
- povoluje udělení výjimky při přijímání žáků ke studiu na SŠ
- uděluje souhlas s jmenováním a odvoláním ředitele obecné školy

MŠMT ČR

- řídí výkon státní správy ve školství
- vytváří podmínky pro realizaci cílů výchovy a vzdělávání
- řídí školy ve věcech výchovy a vzdělávání
- zřizuje školy pro výkon ústavní a ochranné výchovy, zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků
- v celém rozsahu přiděluje z finančních prostředků ze SR školám, které zřizuje
- nad stanovený rozsah přiděluje finanční prostředky školám, ve kterých probíhá pokusné ověřování nových forem, metod anebo řízení vzdělávání

- přiděluje finanční prostředky krajům a kontroluje jejich využití
- jmenuje a odvolává ředitele škol, které zřizuje
- koordinuje předpisy pro navrhování a výstavbu školských budov
- stanovuje normativy jako roční objem mzdových prostředků
- zpracovává a zveřejňuje nejméně jednou za 4 roky dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje výchovně-vzdělávací soustavy, který předkládá vládě
- metodicky řídí a koordinuje jejich tvorbu na úrovni krajů

Česká školní inspekce

- kontrolní činnost
- organizační složka státu přímo řízená MŠMT ČR
- vydává výroční zprávy o výsledcích kontrol, v závěru jsou doporučení, která mají usnadnit činnost škol a pomáhat lépe naplňovat jejich poslání.
- V čele ČŠI je ústřední školní inspektor, který navrhuje ministerstvu jmenování a odvolávání školních inspektorů.

Výkon samosprávy ve školství

- Obec
- Kraj
- Rada školy

Školská samospráva- obec

- zřizuje školy jako příspěvkové organizace s právní subjektivitou
- rozhoduje o:
 - přijetí dětí do školy, pokud je jich více než počet, který je možné přijmout
 - odvolání proti rozhodnutí ředitele ve správních věcech
 - přijetí opatření na základe výsledků ČŠI
- školám zabezpečuje investiční výdaje a neinvestiční náklady kromě mzdových prostředků, učebnic, školních pomůcek a potřeb hrazených státem (na tyto položky jim může přispívat)

Obec dále

- ze SR obdrží příspěvek na úhradu neinvest. výdajů na žáka
- se souhlasem kraje na základě výsledků výběrového řízení jmenuje a odvolává ředitele školy
- s ředitelem školy, kterou zřídila projednává:
 - koncepci rozvoje
 - rozpočet
 - personální a sociální podmínky pracovníků
 - požadavky obce na zkvalitnění péče poskytované školou
 - zprávy o výsledcích vzdělávací činnosti
 - zpravidla zřizuje komisi pro výchovu a vzdělávání

Kraj v samostatné působnosti

● zřizuje:

- SŠ, SOU, VOŠ, konzervatoře
- speciální ZŠ, SŠ a předškolní zařízení
- jazykové školy, ZUŠ
- předškolní zařízení a školy s jiným vyučovacím jazykem než českým
- pomocné školy, dětské domovy, střediska služeb školám atd.

Krajský úřad dále

- zabezpečuje školám investiční výdaje a neinvestiční náklady kromě mzdových prostředků, učebnic, školních pomůcek a potřeb hrazených státem (na tyto položky jim může přispívat)
- se souhlasem ministra na základě výběrového řízení jmenuje a odvolává ředitele škol, které zřizuje
- přijímá opatření na základě výsledků školní inspekce

Rada školy

- orgán školy, má 6 – 15 členů, kteří jsou volení na dva roky

Náplň činnosti:

- schvaluje výroční zprávu školy, návrh rozpočtu , zprávu o hospodaření
- vyjadřuje se k studijním a učebním odborům, ke koncepčním záměrům rozvoje školy, ke jmenování a odvolání ředitele
- může požádat ČŠI o inspekci a školský odbor KÚ o kontrolu hospodaření školy

Školský zákon

- 561/2004 Sb. O předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)
- Účinnost od 1. Ledna 2005
- Upravuje předškolní, základní, střední a vyšší odborné a některé jiné vzdělávání ve školách a školských zařízeních
- Stanoví podmínky, za nichž se vzdělávání a výchova uskutečňuje, vymezuje práva a povinnosti fyzických a právnických osob při vzdělávání
- Stanovuje působnost orgánů vykonávajících státní správu a samosprávu ve školství

Školský zákon - kritika

- Ředitelé často nevědí, jak se mají dle tohoto zákona chovat a řídit
- Žádná školská reforma nebude, nezmění-li se přístup státu k financování vzdělání.
- Žádná reforma nebude, nezmění-li se někteří učitelé
- Slučování a rušení malých vesnických škol

Reforma ve školství v ČR

- 1999 – tzv. zelená kniha (analýza „České vzdělání a Evropa“)
- 2001 – tzv. bílá kniha (Národní program rozvoje vzdělávání v České republice) – definice 6 základních cílů vzdělávání – podklad k realizaci školské reformy
- 2004 – školský zákon (zákon č. 561/2004 Sb.)

Reforma školství v ČR

- Klíčové kompetence – schopnosti a dovednosti uplatnitelné v praktickém životě
- Integrace předmětů – propojování obsahu předmětu
- Školní vzdělávací programy – „uvolňování rukou“ školám při plánování toho, co a jakým způsobem budou učit - RVP

Reforma školství v EU

Zásady rozvoje školství

- zásada rovného přístupu ke vzdělání
- Zvyšování průchodnosti systému a odstraňování slepých uliček
- Snaha o zvyšování kvality vzdělávání
- Podpora účasti stále širších vrstev populace na vyšších úrovních vzdělávání
- Budování možnosti celoživotního učení
- Sepětí s potřebami společnosti a trhu práce

Vzdělávací oblasti - EU

- Komunikace v mateřském jazyce
- Komunikace v cizím jazyce
- Informační a komunikační technologie
- Matematické, přírodovědné a technické obory
- Podnikatelství
- Mezilidské a občanské kompetence
- Umění učit se
- Obecný kulturní přehled